

Uitvoeringsplan - Interbestuurlijk Toezicht in het domein Erfgoed

Voor u ligt het Uitvoeringsplan 'Een verbeterde taakinvulling van het interbestuurlijk toezicht in het domein Erfgoed'.

Aanleiding Uitvoeringsplan

Provincie Fryslân heeft, net als de andere provincies, extra rijksmiddelen ontvangen voor het verbeteren van haar toezichthouderstaak in het domeinen Archeologie, Landschap en Monumenten. Dit is naar aanleiding van meerdere recente constateringën waaruit blijkt dat de bescherming van de fysieke leefomgeving het behoud van ons erfgoed¹ onder druk staat. En dat verschillende 'knoppen om aan te draaien' zijn om dit, in het belang van het erfgoed zélf en van de mienskip, te verbeteren. Provincie Fryslân beschouwt haar wettelijke toezichttaak –het interbestuurlijk toezicht (IBT)- als kans om het erfgoed beter te beschermen. Dat maakt dat het IBT op erfgoedtaken duidelijker en inzichtelijker moet worden gemaakt dan nu het geval is. In dit uitvoeringsplan maakt de Provincie inzichtelijk hoe de geactualiseerde IBT-rol voor de komende beleidsperiode 2025-2028 eruitziet.

1. Bescherming van erfgoed staat onder druk: wat speelt er?

Hét kenmerk van landschaps- en cultuurhistorisch erfgoed is dat de aantasting of het verdwijnen ervan maakt dat er waarden voorgoed verdwenen raken. Erfgoedbescherming gaat dus over behoud, en over de omgang ermee in de fysieke leefomgeving. Het is een maatschappelijke waarde die daarom aan de voorkant moet worden beschermd. De afzonderlijke bestuurslagen hebben daarin verschillende wettelijke taken.

Uit onderzoek door de Inspectie Overheidsinformatie en Erfgoed (OC&W) in 2020 is gebleken dat de uitvoering van de toezichttaak door provincies ten aanzien van erfgoed niet helder was geformuleerd, en dat er ook tussen de provincies onderling grote verschillen zijn in de taakopvatting en uitvoering ervan. Kortom: toezicht op erfgoed is een 'lappendeken'. Dit is dan ook de naam van het rapport dat hierover is gepubliceerd². Een verbeteringsslag van het IBT op wettelijke erfgoedtaken is daarom noodzakelijk en wenselijk zodat het erfgoed overal – gemeentegrensoverschrijdend- in gelijke mate wordt beschermd. Daarnaast zijn in het rapport van het programma 'Erfgoed en Overheid' de uitdagingen en knelpunten in het erfgoedbeleid van gemeenten en provincies benoemd³. Dit programma is in gang gezet naar aanleiding van de

¹ Onder 'erfgoed' wordt verstaan: gebouwd erfgoed, archeologisch erfgoed, immaterieel erfgoed en werelderfgoed

² Inspectie Overheidsinformatie en Erfgoed, 2020. *Een Lappendeken. Zicht Op Toezicht Door Provincies. Actueel Overzicht Van De Invulling Van Het Interbestuurlijk Toezicht Domein Monumenten En Archeologie Door Provincies*. Ministerie Van Onderwijs, Cultuur & Wetenschappen.

³ Lysias, 2024. *Inventarisatie Erfgoed & Overheid . Inventarisatie Knelpunten, Kansen En Oplossingen Bij Gemeenten En Provincies Voor De Uitvoering Van Erfgoedtaken In De Fysieke Leefomgeving*

conclusies van de Beleidsdoorlichting Erfgoed 2016-2021⁴ en de kamerbrief in reactie daarop⁵. Daarnaast is het rijk ook in andere onderzoeken geadviseerd over de noodzaak tot het adequater beschermen van erfgoed in de fysieke leefomgeving. Bijvoorbeeld –ten aanzien van archeologie- door de Raad Van Cultuur⁶ en de beleidsreactie daarop⁷.

In reactie op het rapport ‘*Een Lappendeken...*’ hebben provincies, gemeenten, de Erfgoedinspectie (BZK) en de Rijksdienst Voor Het Cultureel (OC&W) een werkgroep gevormd met als doel: *het formuleren een uniform toezichtkader voor het uitvoeren van de wettelijke erfgoedtaken die bij gemeenten zijn belegd*. De werkgroep heeft een voorzet geformuleerd voor een toetsingskader, die een provincie-eigen invulling kan krijgen (bijlage 1). De werkgroep blijft komende jaren, vanwege de interprovinciale kennisdeling en afstemming, in stand.

Tot slot is het zo dat de Inspectie Overheidsinformatie en Erfgoed de provincies monitort voor wat betreft de verbetering van de provinciale toezichtstaak op gemeenten.

2. Toezicht houden én ontvangen: de wettelijke kaders

In de Wet Revitalisering Generiek Toezicht (Wrgt, 2012) is vastgelegd dat de bovenliggende bestuurslaag toezicht houdt op de uitvoering van wettelijke taken van de onderliggende bestuurslaag waarvoor zij medebewind heeft. De taak van de toezichthouder is vaststellen of er sprake is van *taakverwaarlozing*. Dit is het *interbestuurlijk toezicht*. De wettelijke grondslag van het generieke toezicht door GS is vastgelegd in artikel 124 van de Gemeentewet en in artikel 10:35 van de Algemene wet Bestuursrecht. Het rijk heeft het toezicht op de uitvoering van de Erfgoedwet en de Omgevingswet bij de provincies belegd, aldus zijn zij de *toezichthouders*. De gemeenten zijn de *toezichtontvangers*. Ten aanzien van erfgoed houdt de provincie toezicht op de wettelijke taken van gemeenten zoals die zijn vastgelegd in de Erfgoedwet 2015 en in de Omgevingswet 2024.

Het toezicht –het bepalen of er sprake is van taakverwaarlozing- vindt plaats aan de hand van de *interventieladder* uit de Memorie Van Toelichting uit de Wrgt (zie bijlage 1)⁸. Andersom maakt de interventieladder aan de toezichtontvanger inzichtelijk waarom er sprake is van invloeditoefening. De interventieladder bestaat uit zes oplopende treden. Op de hogere treden van de interventieladder wordt onderbouwd hoe de *instrumenten* uit de Wrgt worden ingezet⁹. Omdat de interventieladder niet dwingend is kan de toezichthouder bepalen op welke wijze de treden uit de interventieladder worden doorlopen en welke toetsingscriteria daarbij horen.

⁴ Van der Horst, A., O. Nauta *et al*, 2022. *Beleidsdoorlichting Erfgoed 2016-2021*. DSP-Groep in opdracht van Ministerie OC&W, Amsterdam

⁵ Tweede Kamer, 2023: Beleidsreactie Beleidsdoorlichting Erfgoed, kenmerk 38724193

⁶ Raad Voor Cultuur, 2022. *Archeologie Bij De Tijd. Aanbevelingen Voor Aanpassingen*.

⁷ Tweede Kamer 2022: beleidsreactie advies ‘Archeologie Bij De Tijd’. Referentie: 34735126

⁸ Tweede Kamer 2011, dossiernr. 32389 nr. 3 (Memorie van Toelichting)

⁹ De instrumenten uit de Wrgt zijn: indeplaatsstelling en schorsing & vernietiging, zie hoofdstuk 4 in dit document

Binnen deze wettelijke kaders past Provincie Fryslân de interventieladder toe op een manier die passend is bij de bestuurscultuur in Fryslân. Die bestuurscultuur is er één van de *constructieve dialoog*.

3. Toezicht door Provincie Fryslân- algemeen: risicogericht maatwerktoezicht

Provincie Fryslân houdt toezicht op verschillende domeinen. De visie op het IBT is vastgelegd in het *Beleidskader IBT 2023-2026*. Daarin staat dat het IBT van de provincie wordt uitgevoerd als *risicogericht maatwerktoezicht*. Deze werkwijze heeft uitdrukkelijk een *preventief* karakter, dat ervoor moet zorgen dat de risico's in de uitvoering van de wettelijke taken per toezichtdomein zo vroeg mogelijk in het proces worden gesignaleerd. De gemeente wordt vervolgens in de allereerste plaats in de gelegenheid gesteld zelf maatregelen te treffen, hetgeen recht doet aan de autonomie van gemeenten als wettelijk bevoegde bestuurslaag. Dit is in lijn met het uitgangspunt van de Wrgt 2012, die bepaalt dat het toezicht 'sober en terughoudend' moet worden uitgevoerd, en dat te allen tijde moet worden gekozen voor de *lichtste vorm van invloeditoefening*.

Omdat de provincie ook toezicht houdt op de wettelijke taken in andere ruimtelijke domeinen zal altijd worden gezocht naar de overlap in uitgevraagde informatie. Binnen het ruimtelijk domein van de organisatie zal worden gestreefd naar zoveel mogelijke gezamenlijke uitvoer van de toezichtmomenten.

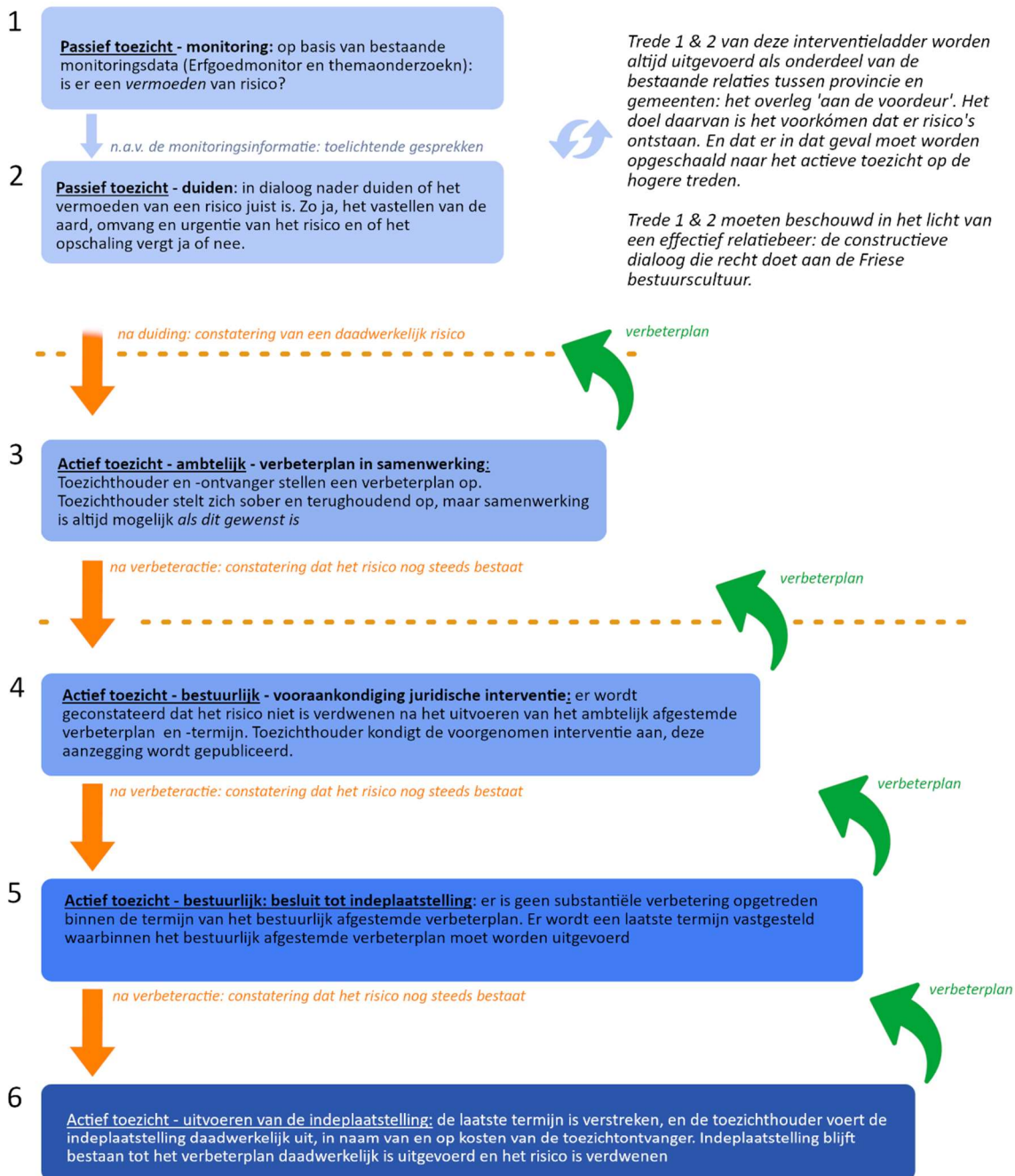
4. IBT op erfgoedtaken: de werkwijze

Het toezichthouderschap van de provincie is belegd bij de afdeling Bestuurszaken, in de vorm van een IBT Coördinator. De IBT Coördinator wordt 'gevoed' door de beleidsafdelingen Omgevingszaken (archeologie) en Erfgoed (gebouwd erfgoed): deze hebben een actieve rol in het uitvoeren van de toezichtmomenten. De opzet van de algemene interventieladder zoals beschreven in het Beleidskader IBT is leidend. Maar deze interventieladder is ten aanzien van erfgoed verfijnd, en geeft uitdrukking aan de Friese bestuurscultuur. Dat betekent dat de eerste twee treden van de interventieladder worden beschouwd als zijnde een beschrijving van de normale, bestaande relaties tussen provincie en gemeenten. Dat deze relaties blijvend worden onderhouden en effectief worden benut landt dus in IBT-proces in de vorm van trede 1 en 2. De uitvoering van trede 1 en trede 2 kan daarom worden omschreven als **passief toezicht**. Dit werken-vanuit-bestaande-relaties, en vanuit bestaande monitoringdata (monitoring)¹⁰ Dit constructieve relatiebeheer maakt dat het feit dat het IBT in deze fasen eerder impliciet dan expliciet is.

¹⁰ Monitoring vindt sinds 2024 plaats op basis van de Erfgoedmonitor van de Erfgoedinspecties, themaonderzoek, en eigen monitoringsinstrumenten van voor 2024. In 2024 is besloten dat toezichthouders voortaan alleen nog de monitor van de Erfgoedinspectie invullen en de erfgoedinspectie deze gegevens beschikbaar stelt aan alle provincies. Dit om toezichthouders niet dubbel te belasten met vragenlijsten.

Doel van deze sterke focus op de constructieve dialoog ‘aan de voordeur’ is het voorkómen van het opklimmen naar trede drie van de interventieladder (**actief toezicht**). Vanaf deze trede wordt de term IBT namelijk explicieter, en wordt de aard van het relatieonderhoud tussen provincie en gemeenten uitdrukkelijk een hiërarchische. Op de hogere treden is dat onvermijdelijk, en er zal dus zorgvuldig met deze situatie moeten worden omgegaan.

Ook is in de Friese erfgoed-interventieladder uitdrukkelijk aangeduid hoe de toezichtontvanger weer ‘afdaalt’ naar een lagere trede. Het kernwoord daarin is het *verbeterplan*. Dit is een beschrijving van hoe de verbeteracties worden uitgevoerd binnen de door de toezichthouder en toezichtontvanger vastgestelde termijn. Het verbeterplan is op elke trede van het actief toezicht het product dat wordt getoetst door de toezichthouder. In onderstaande afbeelding is dit proces weergegeven. In bijlage 3 is, ter nadere toelichting, een uitgebreide beschrijving van afbeelding 1 opgenomen.

Afbeelding 1. Interventieladder Erfgoed op basis van de Friese bestuurscultuur

Toezichtacties van de provincie bestaan uit het periodiek opvragen van informatie (monitoring) en het bezoeken van de toezichtontvanger naar aanleiding van deze monitoring. Ook incidenteel themaonderzoek hoort bij de werkwijze. Indien er een risico wordt vermoed wordt dit met de gemeente nader geduid (trede 2: valideren). Bij het daadwerkelijk constateren van een risico wordt in gezamenlijkheid een plan opgesteld waarin de verbeteracties beschreven. In lijn met de uitgangspunten ‘sober en terughoudend’ zullen de verbeteracties volledig aan de gemeente worden overgelaten. In het jaar erna zal opnieuw een bezoek worden gebracht en wordt de voortgang van het toezichtplan geëvalueerd. Indien dan wordt geconstateerd dat het risico nog steeds bestaat zal het toezicht nadrukkelijker worden (trede 3: actief toezicht); hier werken provincie en gemeenten actief samen om het risico te verminderen.

Pas wanneer de eerste drie treden van de interventieladder, en de daarbij overeengestemde verbetertermijnen, zijn doorlopen kan worden overgegaan op de hogere treden, die op bestuurlijk niveau zullen plaatsvinden. Deze treden gaan over de juridische interventie (trede 4): de afweging –en uiteindelijk het te nemen besluit- *of* (trede 5) en *wanneer* de instrumenten uit de Wrgt zullen worden uitgevoerd (trede 6). Deze instrumenten zijn:

- *Indeplaatsstelling bij taakverwaarlozing*: bij taakverwaarlozing neemt de provincie de taak over;
- *of*
- *Schorsing en vernietiging*; als er besluiten worden genomen die in strijd zijn met het recht of algemeen belang, dan kan het besluit worden voorgedragen voor schorsing of vernietiging.

Op *alle* treden van de interventieladder is het uitgangspunt dus de *constructieve dialoog*, gericht op het komen tot een werkwijze van de toezichtontvanger die gericht is op het verminderen van het geconstateerde risico. De provincie biedt dan ook in alle fasen de mogelijkheid tot samenwerking als dit leidt tot het sneller en effectief verminderen van het geconstateerde risico. Dit doen we vanuit de gezamenlijke opgave om het erfgoed te beschermen. En omdat er bij beide bestuurslagen kennis en expertise aanwezig is die benut kan en moet worden.

Verder heeft de provincie op haar website een *Meldpunt IBT*¹¹. Hier kunnen inwoners en instanties melding doen als zij de indruk hebben dat wettelijke taken op o.a. het gebied van archeologie of de monumentenzorg niet of niet juist worden uitgevoerd. De provincie zal, passende bij het type melding, acteren volgens de interventieladder.

5. Wat is er al afgestemd?

De uitdrukkelijke insteek van de provincie is dat het toetsingskader, hoewel een instrument van de provincie, een *gezamenlijk gedragen* instrument wordt. Dat maakt het IBT transparant. Omdat de visie op IBT van de provincie is gericht op de dialoog zo-vroeg-mogelijk-in-het-proces

¹¹<https://www.fryslan.frl/interbestuurlijk-toezicht>

ligt het voor de hand dat de toetsingscriteria in beide bestuurslagen als ‘logisch’ worden ervaren.

Op 11 september 2024 is in het Portefeuillehouderoverleg Cultuur van VFG geduid hoe en waarom de bescherming van Erfgoed onder druk staat, en inzichtelijk gemaakt waar, vanuit de wettelijke taken van beide bestuurslagen, de kansen liggen. De stukken zijn ook toegestuurd aan portefeuilleoverleg Ruimte van de VFG.

Op 4 november 2024 is een bijeenkomst van de inhoudelijke beleidsadviseurs van de gemeenten georganiseerd: Hierin werden de beleidsadviseurs eveneens bijgepraat over de actuele erfgoedontwikkelingen. Ze werden uitgenodigd om kritisch en actief mee te denken over de verhouding medebewind versus beleidsvrijheid ten aanzien van erfgoed.

De gemeenten gaven aan dat er vaak sprake is van gebrek aan kennis, kunde en capaciteit om hun wettelijke taken goed en volledig uit te voeren. Die constatering is volledig in lijn met de resultaten van het traject ‘Erfgoed en Overheid’. Opgeteld met de smalle- en niet uniforme taakopvatting van IBT maakt dat beide bestuurslagen ervaren en erkennen dat de bescherming van erfgoed beter en efficiënter kan worden als vanuit de daadwerkelijke bevoegdheden van de bestuurslagen wordt gewerkt.

Uit zowel de bestuurlijke als de ambtelijke bijeenkomst kwam onverdeeld naar voren dat het belang dat aan erfgoed wordt gehecht groot is. Iedereen was het erover eens dat het verdwijnen van erfgoed niet in het belang is van de mienskip, en dat met het verdwijnen van erfgoed ook andere maatschappelijke waarden worden aangetast (welzijn, gebondenheid aan de leefomgeving, aantrekkelijkheid voor toeristen). Dan is samenwerking met de provincie alleen maar gunstig. Dat deze samenwerking met de provincie wordt uitgevoerd door middel van *invloeduitoefening* -de per definitie ongelijke verhouding van toezichthouder versus toezichtontvanger- was een wat ongemakkelijker feit.

Tot slot is op 27 februari 2024 een VFG-bijeenkomst georganiseerd voor alle wethouders cultuur en ruimte om het voorliggende uitvoeringsplan IBT toe te lichten en het gesprek met elkaar hierover aan te gaan.

6. Tijdpad IBT Erfgoed 2025 - 2028

Vanaf 2025 zal de provincie in haar rol als toezichthouder Erfgoed de gemeenten bezoeken. In dit bezoek is de algemene agenda: bespreken van de bevindingen uit de Erfgoedmonitor 2024, het themaonderzoek archeologie uit 2022, en de IBT-gegevens uit het verleden. Daarbij worden de volgende vragen beantwoord: is de data nog actueel? Zijn er wijzigingen in het beleid en de uitvoering? Waar zien we mogelijke risico's? Worden deze risico's door zowel de provincie en de gemeenten ook als zodanig beschouwd? Met andere woorden: is de bescherming van erfgoed in de fysieke leefomgeving voldoende geborgd? Is er aanleiding om de interventieladder te betreden en zo ja, is er overeenstemming over de trede?

Na het bezoeken van de gemeenten heeft de provincie een beeld van de gemeenten waar helemaal geen risico's zijn, waar er sprake is van *het vermoeden van een risico* of waar daadwerkelijk risico's zijn vastgesteld. Op basis van deze *ranking* worden de vervolggesprekken

bepaald, waarin in het tijdpad wordt begonnen met de gemeenten waar de risico's al zijn vastgesteld. De werkwijze ziet er als volgt uit (tabel 1):

Vastgesteld risiconiveau na het eerste bezoek 2025	Tijdpad	Interventietrede	Werkwijze van de provincie
Vastgestelde risico's	2025	3 – Actief toezicht	Constructieve dialoog: verbeterplan Toezichtplan opstellen (provincie); Verbetertermijn bepalen; Verslaglegging; Bestuurlijke afstemming gemeente én provincie
Vermoeden van risico's	2026	2 - Valideren	Constructieve dialoog: duidend
Geen	2027	1 - Signaleren	Doorgaan met het monitoren van bestaande gegevens; Uitsluitend acteren op signalen uit IBT-Meldpunt

Tabel 1: tijdpad en werkwijze IBT Erfgoed 2025-2028

7. Eindproduct

In 2028 zullen de uitkomsten van 'vier jaar erfgoed-IBT' worden vastgelegd in een evaluatie verslag, waarin de resultaten en conclusies worden gebundeld, en waarin adviezen worden geformuleerd voor het vervolg. Dit verslag zal bestuurlijk worden afgestemd.

Bijlage 1 Uitwerking Interventieladder Fryslân-specifiek;

Bijlage 2 Interventieladder

Bijlage 3 – Toezichtkader (concept) van de werkgroep IBT van het IPO

Bijlage 4 Vragen uit de Erfgoedmonitor van de Inspectie Overheidsinformatie en Erfgoed;

Bijlage 5 Vragen uit het themaonderzoek archeologie 2022

Bijlage 2: Concept Toetsingskader door de werkgroep IBT van het IPO, VNG, Erfgoedinspectie.

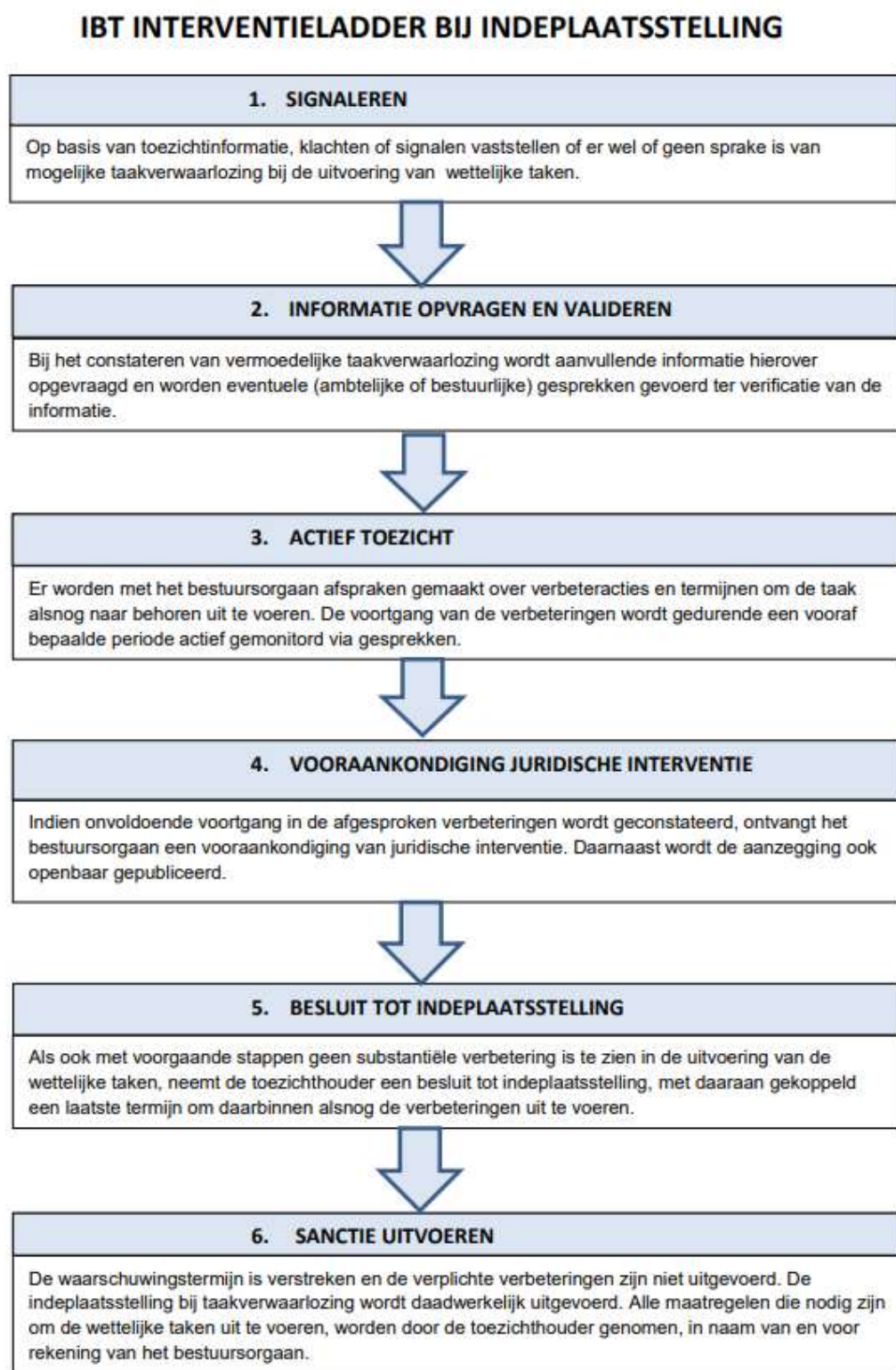
3. Indicatoren IBT Domein Monumenten en Archeologie

Indicatoren onder de Omgevingswet: een uniforme werkwijze, landelijk gedragen.

Indicator/ beoordelvraag	Wetsartikel met medebewindtaak	Nummering monitor gemeenten- monumenten en archeologie van Inspectie Overheidsinformatie en Erfgoed 2021-2022
<u>Beleid</u> <u>onderzoek en</u> <u>uitvoering:</u> In hoeverre heeft de gemeente het cultureel erfgoed op het grondgebied geïnventariseerd, geanalyseerd en opgenomen in (ruimtelijk) beleid?	• art. 110 Gemeentewet. • art. 38a Monumentenwet via overgangsrecht Erfgoedwet in art. 9.1 lid 1 sub a.	• G.1 Heeft de gemeente een beleid vastgesteld voor archeologie? • G.1.1 Wanneer is dit beleid (voor het laatst) vastgesteld? • G.2.1 Worden de archeologische bepalingen in de bestemmingsplannen uitgewerkt via voorschriften bij: • J.1 Heeft de gemeente afgelopen 2 jaar pve's beoordeeld voor archeologisch onderzoek? • B.1 Heeft de gemeente een beleid vastgesteld voor gebouwde en/of groene monumenten? • B.1.1 Wanneer is dit beleid (voor het laatst) vastgesteld?
<u>Implementatie Omgevingswet</u> In hoeverre wordt erfgoed meegenomen met de implementatie van de Omgevingswet?	• art. 3.1 en 3.2 Omgevingswet (verplichting gemeente tot opstellen omgevingsvisie) • art. 2.4 Omgevingswet (verplichting gemeente tot opstellen omgevingsplan) • art. 1.3 Omgevingswet (maatschappelijke doelen) • art. 1.2 lid 2 sub i en j Omgevingswet (de fysieke leefomgeving omvat in ieder geval cultureel erfgoed en werelderfgoed) • art. 2.1, lid 1 Omgevingswet (bestuursorganen oefenen de taken en bevoegdheden op grond van de wet uit met het oog op deze maatschappelijke doelen. • art. 2.28 Omgevingswet (verplichte instructieregels rijk omgevingsplan en projectbesluit) • art. 4.1 lid 1 Omgevingswet (decentrale regels over activiteiten) • art. 4.2 lid 1 Omgevingswet (toedeling van functies aan locaties) • art. 4.3 Omgevingswet (grondslag rijksregels) i.s.m. art. 4.20 sub v en w. (rijksregels implementatie internationaalrechtelijke verplichtingen), art. 4.28 (rijksregels cultureel erfgoed) en art. 4.29 (rijksregels werelderfgoed). • art. 5.130 Besluit kwaliteit leefomgeving (behoud cultureel erfgoed)	• M.2 wordt in de omgevingsvisie expliciet aandacht besteed aan erfgoed? • M.5.1 Worden in het omgevingsplan regels opgesteld voor de bescherming van cultureel erfgoed? • M.6 Is de gemeente bezig met de aanstelling van een nieuwe gemeentelijke adviescommissie, volgens de Omgevingswet?

	• art. 5.131 Besluit kwaliteit leefomgeving (behoud werelderfgoed) • Art. 17.9 Omgevingswet (instellen gemeentelijke adviescommissie).	
<u>Toezicht en handhaving</u> In hoeverre wordt er toezicht en handhaving op erfgoedtaken uitgevoerd?	• Artikel 18.1 en volgende van de omgevingswet. • art. 13.5, 13.6 en 13.7 Omgevingsbesluit	• K.1.1 Maakt toezicht en handhaving op archeologie onderdeel uit van het 'Uitvoeringsprogramma Vergunningen, Toezicht en Handhaving (VTH)'? • K.1.2 Welke prioriteit hebben toezicht en handhaving in uitvoeringsprogramma? • E.1.1 Maakt toezicht en handhaving op monumenten en/of beschermde gezichten onderdeel van uitvoeringsprogramma? • E.1.2 Welke vastgestelde prioriteit hebben het toezicht en de handhaving op monumenten en beschermde gezichten in het Uitvoeringsprogramma?
<u>Capaciteit bevoegd gezag</u> In hoeverre is de gemeente toegerust als bevoegd gezag voor het toezicht, handhaving en verlenen van omgevingsvergunningen voor monumentenactiviteiten en activiteiten met betrekking tot archeologische monumenten en voor activiteiten in beschermde stads- en dorpsgezichten?	• Kwaliteitscriteria 2.2 (26 Cultuurhistorie) voor monumenten en archeologie (vastlegging VTH-taken) • art. 18.20 Omgevingswet (Ow) • art. 13.9 Omgevingsbesluit (Ob)	• H.1.1 fte Archeologie – totaal • H.1.2 fte Archeologie – beleid • H.1.3.fte Archeologie – uitvoering • H.1.4.fte Archeologie - toezicht • H.2 Is er voldoende personeel beschikbaar voor de taakuitoefening op het gebied van archeologie? • C.1.1 Fte monumenten en beschermde gezichten - totaal • C.3 Is er voldoende personeel beschikbaar voor de taakuitoefening op gebied van monumenten en/of beschermde gezichten? • A.1.1 Aantallen monumenten

Bijlage 2: Interventieladder – algemeen (uit: beleidskader IBT Fryslân)

Afbeelding : Interventieladder bij het toepassen van het instrument indeplaatsstelling. Uit: MvT Wrgt, 2011 / Beleidskader IBT 2023-2026 Provincie Fryslân

Bijlage 3 – Uitwerking interventieladder Provincie Fryslan (in toelichting op afbeelding 1 in dit rapport)

Trede interventieladder	Risico (zie tabel 1)	Actie Toezichthouder	Actie Toezichtontvanger	Aard van het IBT
<u>Signaleren</u> “er is een vermoeden van taakverwaarlozing”	Nog niet bekend	. Ontvangen van een melding of klacht; . Zelf constateren van dat er een mogelijk risico is bij lezing van de Erfgoedmonitor, of van andere ruimtelijke afdelingen in de provinciale organisatie.	Bijhouden van actuele informatie; Reguliere IBT afstemming met andere afdelingen met een IBT-taak	Monitoring (Erfgoedmonitor en themaonderzoek)
<u>Valideren</u> “er wordt onderzocht of er sprake is van taakverwaarlozing”	Nog niet bekend, wordt hier geduid	. Dialoog provincie & gemeente, samen bepalen of het vermoeden van taakverwaarlozing valide is	Beantwoorden van de vragen die de toezichthouder stelt.	Constructieve dialoog: ambtelijk
<u>Actief Toezicht</u> “er is geconstateerd dat er sprake van taakverwaarlozing in één of meerdere wettelijke taken: verbetering is noodzakelijk”	Middelhoog	. Constateren dat er inderdaad sprake is van taakverwaarlozing is, en dit melden aan de toezichtontvanger; . Het samen met de toezichtontvanger overeenkomen van een verbetertermijn; . Het actief voorstellen van een samenwerking om het weer op orde te krijgen.	Opstellen van een verbeterplan, inzicht geven in oorzaak en achtergrond van de taakverwaarlozing, visie op verbetering maken, visie maken op samenwerking met de toezichthouder, samenwerkingsplan of –overeenkomst maken.	Constructieve dialoog: ambtelijk Informeren bestuur over proces.
<u>Vooraankondiging juridische interventie</u> “de taakverwaarlozing is niet binnen de ambtelijk overeengekomen termijn verholpen”	Hoog	. Vastellen dat de verbetertermijn is verstreken; . Kenbaar maken dat er zal worden overgegaan tot juridische interventie. . Dit openbaar publiceren; . Verbetertermijn vaststellen.	Binnen de termijn voorafgaand aan de juridische interventie alsnog de verbetering uitvoeren.	Constructieve dialoog: bestuurlijk
<u>Besluit indeplaatsstelling</u> “de taakverwaarlozing is niet binnen de bestuurlijk overeengekomen termijn verholpen”	Hoog	. Vastellen dat de vastgestelde termijn voorafgaand aan de juridische interventie is verstreken; . Besluit indeplaatsstelling nemen; . Laatste verbetertermijn voorafgaand aan de indeplaatsstelling vaststellen.	Binnen de verbetertermijn alsnog de verbetering uitvoeren.	Constructieve dialoog: bestuurlijk besluit

<u>Uitvoeren indeplaatsstelling</u> <i>“de taakverwaarlozing is niet binnen de laatst mogelijke termijn verholpen”</i>	Hoog	. Vaststellen dat de laatste termijn is verstreken; . Overnemen van de wettelijke taak.	De kosten dragen van de door de toezichthouder overgenomen wettelijke taken; Uitvoeren van de verbeteracties zodat de wettelijke taak weer naar de toezichtontvanger kan worden terug overgeheveld	Uitvoeren indeplaatsstelling
---	------	--	---	------------------------------

Tabel 2. Invulling van de interventieladder – Fryslân specifiek

Bijlage 4 – vragen uit de Erfgoedmonitor

Toelichting: de erfgoedmonitor betreft een vragenlijst die tweejaarlijks door de Inspectie Overheidsinformatie en Erfgoed (OC&W) wordt uitgezet onder gemeenten. De antwoorden hierop worden als uitgangspunt gebruikt voor de monitoring, risicosignalering en -validatie in de IBT-gesprekken door de Provincie aan de gemeenten.

Aantallen monumenten

A.1.1 rijksmonumenten gebouwd/groen

A.1.2 rijksbeschermd stads- en dorpsgezichten

A.1.3 archeologische rijksmonumenten

A.1.4 gemeentelijke monumenten gebouwd/groen

A.1.5 gemeentelijke beschermd stads- en dorpsgezichten

A.1.6 gemeentelijke archeologische monumenten

Toelichting op aantallen monumenten: (vrije tekst)

II. Monumenten

Gemeentelijk beleid en voorschriften

B.1 Heeft de gemeente beleid vastgesteld voor gebouwde en/of groene monumenten?

B.1.1 Wanneer is dit beleid (voor het laatst) vastgesteld?

B.1.2 Tot wanneer geldt dit beleid?

B.2 Heeft de gemeente beleid vastgesteld voor beschermd stads- en dorpsgezichten?

B.2.1 Wanneer is dit beleid (voor het laatst) vastgesteld?

B.2.2 Tot wanneer geldt dit beleid?

B.3 Heeft de gemeente beleid ontwikkeld voor de instandhoudingsplicht?

B.4 Beschikt de gemeente over een of meer gemeentelijke structuurvisie(s)?

B.4.1 Wordt hierin aandacht besteed aan de cultuurhistorie en/of het cultureel erfgoed?

B.5 Is bij bestemmingsplannen rekening gehouden met gebouwde monumenten en/of beschermd gezichten?

B.6 Heeft de gemeente een cultuurhistorische waardenkaart?

B.6.1 Wanneer is deze (voor het laatst) vastgesteld?

B.6.2 Welke van de onderstaande cultuurhistorische waarden worden daarbij betrokken?

B.6.2a Welke van de onderstaande cultuurhistorische waarden worden daarbij betrokken? - anders, namelijk

B.7 Besteedt de gemeente op een andere manier aandacht aan cultuurhistorische waarden?

B.7.1 Op welke wijze besteedt de gemeente aandacht aan cultuurhistorische waarden?

B.8 Inbrengen rol erfgoed bij vraagstukken bij opgaven en transitie fysieke leefomgeving?

B.9 Inbrengen rol erfgoed bij vraagstukken bij opgaven en transitie fysieke leefomgeving? – toelichting

B.8.1 Ontwikkelingen waar door uw gemeente de rol van het erfgoed wordt meegewogen

B.8.1a Ontwikkelingen waar door uw gemeente de rol van het erfgoed wordt meegewogen - toelichting

Toelichting op Monumenten / Gemeentelijk beleid en voorschriften

Organisatie en personeel

C.1.1 fte monumenten en beschermde gezichten - totaal

C.1.2 fte monumenten en beschermde gezichten - beleid

C.1.3 fte monumenten en beschermde gezichten - uitvoering

C.1.4 fte monumenten en beschermde gezichten - toezicht

C.2 Deskundigheid voor uitvoering van vergunningverlenende taken en maken van beleid?

C.2a Deskundigheid voor uitvoering van vergunningverlenende taken en maken van beleid? - anders, namelijk

C.2.1 Aantal personen met deskundigheid op het gebied van monumenten en/of beschermde gezichten?

C.3 Voldoende personeel voor taakuitvoering op gebied van monumenten/beschermde gezichten?

C.3.1 Aan welke taken m.b.t monumenten/beschermde gezichten komt gemeente onvoldoende toe?

C.3.1a Aan welke taken m.b.t monumenten/beschermde gezichten komt gemeente onvoldoende toe? - anders

C.4 Is de afgelopen 2 jaar in de gemeente bezuinigd m.b.t. monumenten/beschermde gezichten?

C.4.1 Waarop is in de gemeente bezuinigd op het gebied van monumenten/beschermde gezichten?

C.4.1a Waarop is in de gemeente bezuinigd op het gebied van monumenten/beschermde gezichten? - anders

C.5 Werkt de gemeente voor monumenten/beschermde gezichten samen met andere gemeente(n)?

C.5.1 Op welke onderdelen werkt gemeente voor monumenten/beschermde gezichten?

C.5.1a Op welke onderdelen werkt gemeente voor monumenten/beschermde gezichten? - anders, namelijk

C.6 Hoe vaak beroep gedaan op provinciale steunpunt voor monumenten/beschermde gezichten?

C.6.1 Waarvoor deed de gemeente een beroep op het provinciale steunpunt?

C.6.1a Waarvoor deed de gemeente een beroep op het provinciale steunpunt? - anders, namelijk

C.7 Gemeente maakt op het gebied van monumenten/beschermde gezichten gebruik van RUD?

C.7.1 Voor welke taken maakt de gemeente gebruik van een regionale omgevingsdienst (RUD)?

C.7.1a Voor welke taken maakt de gemeente gebruik van een regionale omgevingsdienst (RUD)?, anders
namelijk

C.8 Stelt de gemeente geld beschikbaar voor instandhouding van gebouwde monumenten?

C.8.1 Hoeveel stelt de gemeente hiervoor jaarlijks beschikbaar?

Uitvoering

- D.1 Gemeente overweegt bij ingrepen aan rijksmonument bouwhistorisch onderzoek nodig is?
- D.2 Hoe vaak is er bouwhistorisch onderzoek bij restauratie/wijziging van rijksmonument?
 - D.2.1 Hoe waardeert de gemeente de kwaliteit van dat bouwhistorisch onderzoek?
- D.3 Type commissie adviserend over restauratie/wijziging monumenten/beschermde gezichten?
 - D.3a Type commissie adviserend over restauratie/wijziging monumenten/beschermde gezichten? - anders
 - D.3.1 Hoeveel leden in deze commissie zijn deskundig op het gebied van monumenten/beschermde gezichten?
 - D.3.2 Waaruit bestaat de deskundigheid van de leden van deze commissie?
 - D.3.2a Waaruit bestaat de deskundigheid van de leden van deze commissie? - anders, namelijk
 - D.3.3 Zijn de vergaderingen van de commissie openbaar?
 - D.3.4 Zendt de commissie elk jaar een verslag over werkzaamheden aan gemeenteraad?
- D.4 Aantal ontvangen aanvragen reguliere omgevingsvergunning wijzigen rijksmonument
 - D.4 Aantal ontvangen aanvragen reguliere omgevingsvergunning wijzigen rijksmonument - toelichting
 - D.4.1 Aantal verleende reguliere vergunningen
 - D.4.1 Aantal verleende uitgebreide vergunningen
 - D.4.2 Hoe vaak is gemeente afgeweken van advies commissie bij besluit omgevingsvergunning?
 - D.4.3 Hoe vaak is gemeente afgeweken van advies RCE bij besluit omgevingsvergunning?
 - D.4.4 Meldt de gemeente elk definitief besluit aangaande rijksmonumenten aan de RCE?
- D.5 Voorschrijven uitvoeringsrichtlijnen (URL) voor instandhoudingswerkzaamheden van Stichting ERM?
 - D.5.1 URL's die gemeente voorschrijft vanuit haar rol als vergunningverlener voor monumenten?

Toezicht en handhaving

- E.1 Beschikt gemeente over een vastgestelde uitvoerings- en handhavingsstrategie (art. 13.5)
 - E.1.1 Toezicht/handhaving monumenten/beschermde gezichten onderdeel uitvoerings- en handhavingsstrategie?
 - E.1.2 Welke prioriteit hebben toezicht/handhaving op monumenten/beschermde gezichten hierin?
- E.2.1 Toezicht op naleving van omgevingsvergunning bij restauraties/wijzigingen monumenten
- E.2.2 Toezicht op de correcte toepassing van vergunningvrij bouwen aan monumenten

E.2.3 Houdt de gemeente toezicht op: Bouwen of slopen binnen beschermde gezichten

E.2.4 Houdt de gemeente toezicht op: Vernielen of beschadigen rijksmonumenten

E.2.5 Houdt de gemeente toezicht op: De instandhoudingsplicht

E.2.6 Op welke wijze gebeurt dit?

E.2.6a Op welke wijze gebeurt dit? - anders, namelijk

E.3.1 Deskundigheid bij toezichthouders monumenten/beschermde gezichten: architectuurhistorie

E.3.2 Deskundigheid bij toezichthouders monumenten/beschermde gezichten: bouwhistorie

E.3.3 Deskundigheid bij toezichthouders monumenten/beschermde gezichten: bouwtechniek

E.3.4 Deskundigheid bij toezichthouders monumenten/beschermde gezichten: restauratietechniek

E.4.1 Restauraties of wijzigingen van monumenten in afwijking van omgevingsvergunning

E.4.2 Onjuiste toepassing van vergunningsvrije wijzigingen van monumenten

E.4.3 Illegaal bouwen of slopen binnen beschermde gezichten

E.4.4 Vernielen of beschadigen rijksmonumenten

E.4.5 Niet voldoen aan de instandhoudingsplicht

E.4.6 Op welke manier(-en) zijn deze overtredingen bij monumenten geconstateerd?

E.4.6a Op welke manier(-en) zijn deze overtredingen bij monumenten geconstateerd? - anders, namelijk

E.5 Mate van optreden tegen de geconstateerde overtreding(en) afgelopen twee jaar ?

E.5.1 Hoe opgetreden tegen restauraties/wijzigingen afwijkend van omgevingsvergunning?

E.5.1a Hoe opgetreden tegen restauraties/wijzigingen afwijkend van omgevingsvergunning? - anders, namelijk

E.5.2 Actie bij onjuiste toepassing(en) van vergunningsvrij bouwen aan monumenten

E.5.2a Actie bij onjuiste toepassing(en) van vergunningsvrij bouwen aan monumenten - anders, namelijk

E.5.3 Actie bij illegaal bouwen of slopen binnen beschermde gezichten

E.5.3a Actie bij illegaal bouwen of slopen binnen beschermde gezichten - anders, namelijk

E.5.4 Actie bij het vernielen of beschadigen van rijksmonumenten?

E.5.4a Actie bij het vernielen of beschadigen van rijksmonumenten? - anders, namelijk

E.5.5 Actie bij het niet voldoen aan de instandhoudingsplicht?

E.5.5a Actie bij het niet voldoen aan de instandhoudingsplicht? - anders, namelijk

E.5.6 Reden dat niet is opgetreden tegen de geconstateerde overtreding(en)

E.5.6a Reden dat niet is opgetreden tegen de geconstateerde overtreding(en) - anders, namelijk

E.6 Gebruik informatie voor toezicht en handhaving op monumenten en/of beschermde gezichten?

Toelichting op Monumenten / Toezicht en handhaving

Leegstand, brandveiligheid monumenten en religieus erfgoed

F.1 Is er sprake van leegstand van rijksmonumenten in de gemeente ?

F.1.1 Hoeveel rijksmonumenten staan er (bij benadering) momenteel leeg in de gemeente?

F.2 Hoeveel rijksmonumenten in de gemeente zijn langdurig verwaarloosd ?

F.2.1 Hoeveel van deze rijksmonumenten zijn in gevaar door ernstige verwaarlozing?

F.2.2 Wat zijn de belangrijkste oorzaken van de verwaarlozing/het verval?

F.2.2a Wat zijn de belangrijkste oorzaken van de verwaarlozing/het verval? - anders, namelijk

F.2.3 Monumentnummers van de langdurig verwaarloosde rijksmonumenten

F.3 Draagt bij aan voorkomen leegstand van monumenten/gebouwen in beschermde gezichten?

F.3.1 Bijdrage aan voorkomen van leegstand van monumenten/gebouwen in beschermde gezichten

F.3.1a Bijdrage aan voorkomen van leegstand van monumenten/gebouwen in beschermde gezichten - anders

F.3.2 Reden voor niet bijdragen aan voorkomen van leegstand monumenten/gebouwen in beschermde gezichten

F.4.1 In hoeverre is de gemeente actief met betrekking tot de brandveiligheid van monumenten?

F.4.1a In hoeverre is gemeente qua preventie actief m.b.t. tot de brandveiligheid van monumenten? - anders

F.4.2 In hoeverre is de gemeente actief met betrekking tot de brandveiligheid van monumenten?

F.4.2a In hoeverre is gemeente qua uitvoering actief m.b.t. tot de brandveiligheid van monumenten? - anders

F.5 Wat doet de gemeente om leegstand van religieus erfgoed te voorkomen?

F.5a Wat doet de gemeente om leegstand van religieus erfgoed te voorkomen? - anders, namelijk

F.5.1 Is de kerkenvisie binnen de gemeente gereed?

F.6 Op welke wijze is gemeente betrokken bij instandhouding religieus erfgoed?

F.6a Op welke wijze is gemeente betrokken bij instandhouding religieus erfgoed? - anders, namelijk

F.7 Wordt religieus erfgoed opgenomen als aandachtsgebied binnen omgevingsvisie gemeente?

F.8 Aandacht voor religieus erfgoed in ander gemeentelijk beleid dan omgevingsvisie?

Toelichting op Monumenten / Leegstand en brandveiligheid

III. Archeologie

Gemeentelijk beleid en voorschriften

G.1 Heeft de gemeente beleid vastgesteld voor archeologie?

G.1.1 Wanneer is dit beleid (voor het laatst) vastgesteld?

G.1.2 Tot wanneer geldt dit beleid?

G.1.3 Zijn in het gemeentelijke archeologiebeleid ook de waterbodems opgenomen?

G.2 Bij bestemmingsplannen rekening gehouden met in grond aanwezige monumenten (archeologie)?

G.2.1 Archeologische bepalingen in de bestemmingsplannen uitgewerkt via voorschriften bij:

G.2.1a Archeologische bepalingen in de bestemmingsplannen uitgewerkt via voorschriften bij: - anders

G.2.2 Bij bestemmingsplannen met waterbodems rekening gehouden met archeologie bij de bestemming?

G.3 Zijn de archeologische rijksmonumenten opgenomen in de bestemmingsplannen/omgevingsplannen?

G.4 Beschikt over archeologieverordening of archeologie paragraaf in erfgoedverordening?

G.4.1 Heeft bepalingen voor archeologie in waterbodems vastgelegd in een verordening?

G.5 Heeft voor (deel van het) grondgebied verbod op gebruik van metaaldetectoren ingesteld?

G.6 Heeft de gemeente voor (deel van de) wateren een verbod op magneetvissen ingesteld?

G.7 Heeft de gemeente een archeologische waarden- en verwachtingskaart?

G.7.1 Wanneer is deze (voor het laatst) vastgesteld?

G.7.2 Zijn in de gemeentelijke waardenkaart archeologische waarden van waterbodems opgenomen?

Toelichting op Archeologie / Gemeentelijk beleid en voorschriften

Organisatie en personeel

H.1.1 fte archeologie - totaal

H.1.2 fte archeologie - beleid

H.1.3 fte archeologie - uitvoering

H.1.4 fte archeologie - toezicht

H.2 Voldoende personeel beschikbaar voor de taakuitvoering op het gebied van archeologie?

H.2.1 Aan welke taken op het gebied van archeologie komt de gemeente niet meer toe?

H.2.1a Aan welke taken op het gebied van archeologie komt de gemeente niet meer toe? - anders, namelijk

H.3 Is er de afgelopen twee jaar in de gemeente bezuinigd op het gebied van archeologie?

H.3.1 Waarop is in de gemeente bezuinigd op het gebied van archeologie?

H.3.1a Waarop is in de gemeente bezuinigd op het gebied van archeologie? - anders, namelijk

H.4 Werkt de gemeente voor archeologie samen met (een) andere gemeente(n)?

H.4.1 Op welke onderdelen werkt de gemeente voor archeologie samen met andere gemeenten?

H.4.1a Op welke onderdelen werkt de gemeente voor archeologie samen met andere gemeenten? - anders

H.5 Hoe vaak deed gemeente afgelopen jaar voor archeologie beroep op provinciale steunpunt?

H.5.1 Waarvoor deed de gemeente een beroep op het steunpunt?

H.5.1a Waarvoor deed de gemeente een beroep op het steunpunt? - anders, namelijk

H.6 Maakt de gemeente op het gebied van archeologie gebruik van een RUD?

H.6.1 Voor welke taken op het gebied van archeologie maakt gemeente gebruik van een RUD?

H.6.1a Voor welke taken op het gebied van archeologie maakt gemeente gebruik van een RUD? - anders

Toelichting op Archeologie / Organisatie en personeel

Kwaliteitscriteria

I.1 Bekend met Kwaliteitscriteria voor vergunningverlening, toezicht en handhaving (IPO en VNG)?

I.2 Is de gemeente bekend met de actualisatie van deze Kwaliteitscriteria naar versie 2.3 (deel B 2022)?

I.3 Past gemeente Kwaliteitscriteria voor vergunningverlening, toezicht en handhaving archeologie toe?

I.3.1 Welke kwaliteitscriteria worden toegepast?

I.3.2 Welke kwaliteitscriteria worden toegepast?

I.3.3 Welke eigen kwaliteitscriteria worden toegepast?

I.3.4 Op welke wijze voorziet de gemeente in de kwaliteitscriteria?

Antwoord: de gemeente heeft de benodigde deskundigheid zelf in huis.

I.3.4a Op welke wijze voorziet de gemeente in de kwaliteitscriteria? - anders, namelijk

I.3.5 Wat is de reden dat de gemeente geen kwaliteitscriteria toepast?

I.3.5a Wat is de reden dat de gemeente geen kwaliteitscriteria toepast? - anders, namelijk

I.4 Gemeente bereid samen te werken met andere gemeenten om hier wel aan te gaan voldoen?

Toelichting op Archeologie / Themavragen Kwaliteitscriteria

Uitvoering

J.1 Heeft afgelopen twee jaar pve's beoordeeld voor archeologisch onderzoek?

J.1.1 Door wie worden deze programma's van eisen beoordeeld?

J.1.1a Door wie worden deze programma's van eisen beoordeeld? - anders, namelijk

J.2 Zijn er de afgelopen twee jaar meldingen van vondsten bij de gemeente gedaan?

J.2.1 Deze vondsten gemeld aan Rijksdienst voor RCE via vondstmeldingsformulier van Archis/website PAN?

J.2.2 Houdt de gemeente de vondstmeldingen (ook) bij in een eigen administratie?

Toelichting op Archeologie / Uitvoering

Toezicht en handhaving

K.1 Beschikt de gemeente over vastgestelde uitvoerings- en handhavingstrategie (artikel 13.5)?

- K.1.1 Maakt toezicht/handhaving onderdeel uit van uitvoerings- en handhavingsstrategie VTH?
 - K.1.2 Welke prioriteit hebben toezicht/handhaving op archeologie in uitvoerings- en handhavingsstrategie?
 - K.2.1 Toezicht op graaactiviteit op terreinen met archeologische dubbelbestemming
 - K.2.2 Toezicht op de naleving van archeologische voorschriften bij een omgevingsvergunning
 - K.2.3 Houdt de gemeente toezicht op: de naleving van het algemene opgravingsverbod
 - K.2.4 Houdt de gemeente toezicht op: de naleving van het metaaldetectieverbod
 - K.2.5 Op welke wijze gebeurt dit?
 - K.2.5a Op welke wijze gebeurt dit? - anders, namelijk
 - K.3.1 Niet-vergunde werkzaamheden op terrein met dubbelbestemming archeologie/archeologisch rijksmonument
 - K.3.2 Niet-naleving van archeologische voorschriften bij een omgevingsvergunning
 - K.3.3 Overtreding van het algemene opgravingsverbod
 - K.3.4 Overtreding van het metaaldetectieverbod
 - K.3.5 Op welke manier is/zijn de(ze) overtreding(en) geconstateerd?
 - K.3.5a Op welke manier is/zijn de(ze) overtreding(en) geconstateerd? - anders, namelijk
 - K.4 In hoeverre is afgelopen twee jaar opgetreden tegen de geconstateerde overtreding(en)?
 - K.4.1 Optreden tegen niet-vergunde werkzaamheden terrein met archeologische dubbelbestemming
 - K.4.1a Optreden tegen niet-vergunde werkzaamheden terrein met archeologische dubbelbestemming - anders
 - K.4.2 Optreden tegen niet-naleving van archeologische voorschriften bij omgevingsvergunning
 - K.4.2a Optreden tegen niet-naleving van archeologische voorschriften bij omgevingsvergunning - anders,
 - K.4.3 Op welke manier is opgetreden tegen overtreding van het algemene opgravingsverbod?
 - K.4.3a Op welke manier is opgetreden tegen overtreding van het algemene opgravingsverbod? - anders
 - K.4.4 Op welke manier is opgetreden tegen overtreding van het metaaldetectieverbod?
 - K.4.4a Op welke manier is opgetreden tegen overtreding van het metaaldetectieverbod? - anders, namelijk
 - K.4.5 Reden dat (in sommige gevallen) NIET is opgetreden tegen geconstateerde
 - K.4.5a Reden dat (in sommige gevallen) NIET is opgetreden tegen geconstateerde overtredingen? - anders
- Toelichting op Archeologie / Toezicht en handhaving

IV. Overig

Burgerparticipatie erfgoed

- L.1 Is de gemeente bekend met het Verdrag van Faro en de drie kerndoelen van het verdrag?
- L.2 Is er in beleidsnota's aandacht voor één of meer kerndoelen van het Verdrag van Faro?

L.3 Welke partijen/organisaties zijn actief betrokken bij uitvoering van dit beleid?

L.3a Welke partijen/organisaties zijn actief betrokken bij uitvoering van dit beleid? - anders, namelijk

Toelichting op Overig / Burgerparticipatie erfgoed

Omgevingswet

M.1 Heeft de gemeente al een omgevingsvisie opgesteld, volgens de Omgevingswet?

M.2 Wordt in de omgevingsvisie expliciet aandacht besteed aan cultureel erfgoed?

M.3 Beschikt de gemeente over een vastgesteld definitief omgevingsplan?

M.4 Wordt in het omgevingsplan expliciet aandacht besteed aan cultureel erfgoed?

M.4.1 In omgevingsplan rekening gehouden met omgeving van (voorbeschermde) rijksmonumenten?

M.4.2 In omgevingsplan rekening gehouden met karakter rijksbeschermde stads-/dorpsgezichten?

M.4.3 In omgevingsplan gemeentelijk monument toegedeeld aan locaties gemeente monumenten?

M.4.3.1 Voor welk deel van de gemeentelijke monumenten geldt dit?

M.4.4 Is in het omgevingsplan rekening gehouden met werelderfgoed?

M.4.5 In omgevingsplan op andere manier rekening gehouden met belang behoud cult. erfgoed?

M.4.5.1 Hoe is er in het omgevingsplan op andere manier rekening gehouden met erfgoed?

M.4.5.1a Hoe is er in het omgevingsplan op andere manier rekening gehouden met erfgoed? - anders, namelijk

M.5 Heeft de gemeente een nieuwe gemeentelijke adviescommissie ingesteld, conform de Omgevingswet?

M.6 Is gemeente bekend met voorbeeldregels cultureel erfgoed in omgevingsplan van RCE/VNG?

M.7 Voldoende informatie over de rol van het cultureel erfgoed in de Omgevingswet?

M.8 Wordt bij uitvoering van de Omgevingswet rekening gehouden met participatievereisten?

Toelichting op Overig / Omgevingswet

Klimaat en duurzaamheid

N.1 Wordt bij uitvoering van klimaatadaptatiebeleid gebruik gemaakt van cultuurhistorische kennis?

N.1.1 Op welke manier wordt gebruik gemaakt van cultuurhistorische kennis?

N.1.1a Op welke manier wordt gebruik gemaakt van cultuurhistorische kennis? - anders, namelijk

N.2 Is cultureel erfgoed meegenomen in de klimaatstresstest binnen de gemeente?

N.3 Schade aan cultureel erfgoed als gevolg van klimaatomstandigheden?

N.3.1 Door welke klimaatomstandigheden is er schade aan cultureel erfgoed ontstaan?

N.3.1a Door welke klimaatomstandigheden is er schade aan cultureel erfgoed ontstaan? - anders, namelijk

N.3.2 Bij welke monumenten doet deze schade zich voor?

N.3.3 Welke schade aan groene monumenten betreft dit?

N.3.3a Welke schade aan groene monumenten betreft dit? - anders, namelijk

N.3.4 Welke schade aan gebouwde monumenten betreft dit?

N.3.4a Welke schade aan gebouwde monumenten betreft dit? - anders, namelijk

N.3.5 Welke schade aan archeologische monumenten betreft dit?

N.4 Heeft de gemeente beleid vastgesteld voor het verduurzamen van gebouwde monumenten?

N.5 Verstrekt de gemeente subsidies en/of leningen voor het verduurzamen van monumenten?

N.6 Gemeente geeft voorlichting aan monumenteneigenaren over verduurzamen van monumenten?

N.7 Heeft gemeente beleid vastgesteld voor opwekken van duurzame energie (zon-, wind- en bodemenergie)?

N.7.1 Wordt in dit beleid aandacht besteed aan de cultuurhistorie en/of het cultureel erfgoed?

N.8 Ziet de gemeenten één van deze knelpunten bij het verduurzamen van monumenten?

N.8a Ziet de gemeenten één van deze knelpunten bij het verduurzamen van monumenten? - anders, namelijk

N.9 Beste middelen om monumenteneigenaren te bewegen duurzaamheidsdoelstellingen te halen?

N.9a Beste middelen om monumenteneigenaren te bewegen duurzaamheidsdoelstellingen te halen? - anders

Antwoord: helpen ontzorgen van eigenaren

Toelichting op Overig / Klimaat en duurzaamheid

Bijlage 5 – vragen uit het themaonderzoek archeologie

Toelichting: in 2022 heeft het team archeologie een themaonderzoek uitgevoerd in het kader van IBT. Daarin een vijftal vragen geformuleerd en uitgezet aan gemeenten. Op basis van de respons zijn dialogen met gemeenten aangegaan. Onderstaande vragen geven een indruk van hoe een themaonderzoek eruit kan zien. Omdat het onderzoek in 2022 is uitgevoerd zijn de oude wetgevingen genoemd.

1. *Hoeveel vastgestelde bestemmingsplannen en beheersverordeningen telt uw gemeente? Zie bijgevoegde lijst met vastgestelde plannen.*

2. *Noem de 5 plannen met grootste oppervlak én de 5 meest recente plannen en beantwoord voor beide categorieën:*

op welke wijze is bij het vaststellen van het bestemmingsplan / beheersverordening rekening gehouden met de aanwezige dan wel te verwachten archeologische waarden?

3. *Hoeveel vastgestelde bestemmingsplannen en beheersverordeningen voldoen niet aan wat de Erfgoedwet vereist (op basis van voormalig art. 38a Monumentenwet, nu Erfgoedwet)? Een schatting volstaat.*

4. *Welke aanpassing(en) is/zijn nodig om deze bestemmingsplannen en/of beheersverordeningen in lijn te krijgen met wat de wet op dit punt vereist en wanneer zal de gemeente deze aanpassingen uitvoeren?*

5. *Op welke wijze borgt de gemeente de archeologische waarden en te verwachte waarden in het tijdelijke deel van het omgevingsplan indien er sprake is van bestemmingsplannen die nu niet voldoen aan het hierboven genoemde wettelijke eisen?*